

Основним напрямком кожного з цих бюро є збір, обробка, зберігання, аналіз та надання кредитних історій фінансовим установам. Кожна кредитна історія містить інформацію про кредити позичальника, їх погашення, наявність прострочених кредитів та поручителів. Використовуючи цю інформацію, фінансова компанія (банки або мікрофінансова організація) приймає рішення щодо безпеки кредитування того чи іншого позичальника.

Загалом, діяльність бюро кредитних історій має ряд інших особливостей, окрім роботи з фінансовими установами щодо надання кредитних історій. До таких особливостей можна віднести:

- аналіз інформації, яка міститься в кредитних історіях;
- надання додаткових даних, що містяться у відкритих джерелах;
- впровадження сервісів для аналітики;
- розробка нових інструментів для протидії шахрайству;
- надання послуг з консультації щодо діяльності того чи іншого бюро;
- максимальний контроль та перевірка інформації.

Отже, можна зробити висновок, що діяльність таких організацій як бюро кредитних історій є важливим фактором для розвитку фінансово-кредитної системи на основі визначення кредитоспроможності позичальників, встановлення рівня довіри до них з боку фінансових установ, а також діяльність бюро є важливою складовою економічного розвитку держави.

Список використаних джерел

1. Примостка О. О. Методологічні засади формування бюро кредитних історій як основа надійного кредитування. Причорноморські економічні студії. №4. 2016. С. 87-91.
2. Прокопенко В. Ю. Бюро кредитних історій: еволюція, становлення та розвиток можливостей. *Проблеми економіки*. №4. 2010. С. 104-107.
3. Невмержицький Є. І. Кредитне бюро як інструмент визначення довіри при кредитуванні в інфраструктурі фінансової системи держави. *Інвестиції: практика та досвід*. №11. 2010. С. 42-46.
4. Які кредитні бюро діють в Україні. [Електронний ресурс] / Національний проект «Дія. Бізнес». – Режим доступу: <https://business.dii.gov.ua/handbook/finansovij-menedzment/aki-kreditni-buro-diut-v-ukraini>

Тарасенко О. О., к.е.н., доцент

Тарасенко А. В., к.е.н., доцент

Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ В УКРАЇНІ

На сьогодні в умовах повномасштабної війни Російської Федерації проти України надзвичайно актуалізуються питання підтримки та розвитку фінансового сектору України, значну частку якого займає фондовий ринок. Найвпливовішими учасниками фондового ринку є банківські установи, які і наразі здійснюють свою діяльність в межах даного ринку в умовах нестабільного середовища та високого ступеня внутрішніх та зовнішніх ризиків. Значна роль банківських фінансових посередників обумовлена специфікою їх діяльності, зокрема їх можливостями акумулювати тимчасово вільні фінансові ресурси та у подальшому їх ефективно використовувати, виступаючи при цьому своєрідним буфером між суб'єктами, які мають надлишок тимчасово вільних фінансових ресурсів, та суб'єктами, які ці ресурси потребують для розширеного економічного відтворення.

Дослідженню питань функціонування банківських установ на фондовому ринку України присвячені праці багатьох науковців, зокрема І. І. Рекуненка, С. В. Черкасової, О. В. Нагорної, А. В. Менчинської, Ю. І. Онищенко, Л. Г. Кльоби та ін.

Відповідно до закону України «Про банки та банківську діяльність» [2], окрім основних банківських послуг, банки мають право здійснювати діяльність щодо:

- інвестицій;
- емісії власних цінних паперів;
- зберігання цінностей (зокрема і щодо обліку та зберігання цінних паперів);
- надання консультацій та інформаційних послуг стосовно фінансових послуг;
- надання послуг адміністратора за випуском облігацій.

Таким чином, банки, розподіляючи притаманні їм діяльності ризику, активізують свою діяльність у трьох основних напрямках, а саме здійснюючи кредитні операції, інвестиційні операції та валютні операції.

Розглянемо кредитно-інвестиційний портфель банківських установ протягом 2016-2020 років (таблиця 1).

Таблиця 1 – Частка інвестиційних вкладень банків в структурі активів у 2016-2020 рр.

Показники	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.
Активи, млн. грн.	1256299	1333831	1359703	1493298	1822841
Кредити надані клієнтам	1005923	1036745	1118860	1033430	960597
Питома вага в активах, %	80,1	77,7	82,3	69,2	52,7
Вкладення в цінні папери та довгострокові інвестиції	332273	425803	480615	539466	791373
Питома вага в активах, %	26,4	31,9	35,3	36,1	43,4

* Складено авторами з використанням [4] та [5]

Відповідно до наведених даних, питома вага наданих кредитів протягом 2016-2020 років. знизилась на 27,4%, а обсяги вкладення в цінні папери та довгострокові інвестиції – збільшились на 17%. І хоча надання кредитів в поточну діяльність залишається головною функцією банків, вони дедалі частіше переглядають структуру активів, ставлячи собі за мету збільшення частки інвестиційних кредитів та портфеля цінних паперів у сукупних активах.

У зарубіжній банківській практиці на інвестиційну діяльність банки спрямовують значну частину коштів - до 35% фінансових ресурсів, а у вітчизняних банках частка таких вкладень у сукупних активах банків на кінець 2020р. становила 43,4%.

Також, відповідно до статті 50 Закону України «Про банки і банківську діяльність» [2], банк має право здійснити прямі інвестиції, однак, потрібно враховувати, що сукупні інвестиції банку не мають перевищувати 60% розміру статутного капіталу банку.

Що стосується довгострокового кредитування, то банки мають керуватися так званим «золотим правилом довгострокового кредитування», що передбачає необхідність фінансування капіталовкладень з тривалими строками окупності за рахунок довгострокових фінансових ресурсів.

Наразі на ринку цінних паперів активно проводяться операції з облігаціями внутрішньої державної позики, дохідність за якими станом на 21 червня 2022 року становила 11,5%. Також у березні 2022 року Міністерством фінансів було розпочато аукціони з продажу військових облігацій, що являють собою інвестиційний інструмент підтримки державного бюджету, доступний для громадян, бізнесу та іноземних інвесторів. Кошти від облігацій, залучені в Державний бюджет України, використовуються на безперервне забезпечення фінансових потреб держави в умовах воєнного стану - соціальні та оборонні [6].

Військові облігації у гривні випускають на строк від 2 місяців до 1,5 року з відсотковою ставкою на рівні від 9,5% до 11,5%, у доларах – на 6 місяців та на 1 рік з відсотковими ставками 3,5% та 3,7%, а також у євро – на 8 місяців та на 1 рік з відсотковою ставкою на рівні 2,5%.

Таким чином, роль банківських установ на ринку цінних паперів є визначальною. Їх інвестиційна діяльність, особливо у сучасних умовах, є надважливою для підтримки не

лише державного бюджету, а й для фінансування допомоги Збройним Силам України. Діяльність банків на інвестиційному ринку сприяє розширенню їх активних операцій, що сприятиме можливостям отримання додаткових доходів, пошуку шляхів для збільшення інвестиційного потенціалу фінансового сектору України в цілому.

Список використаних джерел

1. Рекуненко І. І. Роль банківського сектору в розвитку фондового ринку України / Рекуненко І. І., Шалда А. А., Чийпеш В. О. // Ефективна економіка: електронне наукове фахове видання. Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9704>.
2. Закон України «Про банки та банківську діяльність» від 7.12.2000 р. № 2121-III. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
3. Закон України «Про депозитарну систему України» від 06.07.2012 № 5178-VI. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5178-17#Text>
4. Офіційний сайт Національного банку України. Режим доступу: <https://bank.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. Режим доступу: <https://www.nssmc.gov.ua/news/insights/>
6. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. Режим доступу: <https://mof.gov.ua>.

Онопрієнко А. В., Корицька А. Є., магістри 1 курсу, група ФК-211

Науковий керівник – **Кальченко О. М.,** к.е.н., доцент

Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ

На сьогоднішній день цифрові технології бурхливо розвиваються та проникають у всі сфери діяльності людини. Зокрема, це стосуються цифровізації та діджиталізації економіки, що носить назву Четвертої промислової (індустріальної) революції.

Цифрова економіка – це інноваційна динамічна економіка, яка передбачає активне запровадження інновацій та інформаційно-комунікаційних технологій на всіх етапах соціально-економічної діяльності, що сприяє зростанню ефективності й конкурентноздатності окремих організацій, національних економік та якості життя населення. Це викликано необхідністю пошуку нових технологій, процесів, бізнес-моделей, здатних до швидкого пристосування під час їх реалізації [1].

Таблиця 1 – Основні події у становленні цифрової економіки в Україні

Дата	Опис події
29 вересня 2017 року	Цифровий саміт у Талліні (Естонія), де очільники найвпливовіших держав Європи обговорили перспективи співпраці у питанні діджиталізації європейського економічного та політичного простору.
19-20 жовтня 2017 року	Європейська Рада визнала пріоритетними розробку стратегії спільного цифрового ринку, зміцнення кібербезпеки, створення ефективної системи оподаткування цифрових компаній, усунення плати за роумінг.
Листопад 2017 року	На Брюссельському саміті «Східного партнерства» Президент України Петро Порошенко оголосив про наміри поступової інтеграції в цифровий ринок ЄС. Результатом саміту стала спільна декларація, де погодилися співпрацювати «для поширення переваг Цифрового єдиного ринку на партнерські країни».
Початок 2018-го	Кабмін схвалив Стратегію розвитку цифрової економіки України до 2025 року і затвердив план заходів для реалізації цієї ініціативи.

Джерело: складено автором на основі [2].

Також, вагомими кроками на шляху до цифрової економіки стали запуск Інтернету 4G, прийняття законів України «Про електронні довірчі послуги» та «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» [4]. Зараз Україна перебуває на етапі становлення цифрової економіки та цифрового суспільства. Згідно з затвердженою Кабміном Стратегією розвитку високотехнологічних індустрій для України до 2025 року описані основні фундаментальні умови стратегічного розвитку: